

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

9 juli 2012 / rapportnummer 2669-36

1. Hoofdpunten voor het milieueffectrapport (MER)

De gemeente West Maas en Waal wil het bestemmingsplan voor het buitengebied actualiseren. Vanwege de nabijheid van het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal' en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag in deze procedure is de gemeenteraad van de gemeente West Maas en Waal.

De volgende punten beschouwt de Commissie voor de m.e.r. (verder: de Commissie)¹ als hoofdpunten voor het op te stellen milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een integrale visie op de gewenste ontwikkeling van het buitengebied, met duidelijk omschreven ambities, die kan dienen als toetsingskader voor de beoordeling van de effecten;
- een omschrijving en onderbouwing van de gehanteerde referentiesituatie;
- de 'milieugebruiksruimte' in het plangebied;
- de mogelijke effecten op de leefomgeving en op de natuur van de activiteiten die het voornemen maximaal mogelijk maakt, en van het voorkeursalternatief;
- de positieve of negatieve effecten van de plannen op de ruimtelijke kwaliteit, het landschap en de cultuurhistorische en archeologische waarden;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal.²

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt voort op de Notitie reikwijdte en detailniveau voor het Plan-MER bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal (verder: notitie R&D).

2. Ambities en randvoorwaarden

In de Structuurvisie Buitengebied 2020 van februari 2010 is de gewenste ontwikkelingsrichting voor het buitengebied beschreven. Vat de visie samen die de gemeente heeft op noodzakelijk geachte en wenselijke ontwikkelingen, hun mogelijke bandbreedte en de milieugrenzen die eraan worden gesteld. Eén van de belangrijke elementen daarin is de nagestreefde omvang van en verhouding tussen grondgebonden en niet-grondgebonden landbouw. De bandbreedte in de ontwikkelingen kan een vertrekpunt vormen voor de uitwerking van alternatieven. Geef ook aan wat de begrenzing van het plangebied heeft bepaald en beschrijf de

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

wisselwerking tussen de verschillende bestemmingsplannen en bestemmingsplangebieden binnen de gemeente.³

De mogelijkheden in het bestemmingsplan worden enerzijds bepaald door regels en beleid van hogere overheden en anderzijds door doelstellingen en uitgangspunten die de gemeente zelf formuleert en hanteert. De notitie R&D vat de gemeentelijke uitgangspunten samen en verwijst voor details en voor kaderstellend beleid van hogere overheden naar de nota van uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied West Maas en Waal 2012 (verder: NvU). Neem in het MER een overzicht op van de relevante kaders en benoem de eisen en randvoorwaarden voor het voornemen die daaruit voortkomen. Uit het MER moet duidelijk zijn hoe landelijke en provinciale kaders doorwerken in de lokale kaders.

De eisen en randvoorwaarden die het gehele beleidskader stelt aan het voornemen, zijn belangrijk om:

- de keuze van de alternatieven te kunnen verantwoorden;
- te bepalen of beoogde ruimtelijke ontwikkelingen aan wettelijke kaders voldoen;
- te bepalen of de doelen en ambities die de gemeente heeft geformuleerd ook kunnen worden gerealiseerd.

Ga in op de rol die de gemeente kan spelen bij het behalen van de instandhoudingdoelstellingen in het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal' (bijvoorbeeld door bij te dragen aan de maatregelen in (toekomstige) beheersplannen).

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Onderdelen bestemmingsplan

Geef in het plan-MER op hoofdlijnen een overzicht van de planonderdelen van het bestemmingsplan en de (absolute en relatieve) grootte van de verandering ten opzichte van de huidige situatie. Pagina 10 van de notitie R&D benoemt de activiteiten die specifiek aandacht krijgen in het MER. De bestemmingsregels in het voorontwerp bestemmingsplan benoemen ook andere activiteiten, zoals: paardenhouderijen, tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen, fruit-, boom- en sierteelt, windturbines of wijziging van agrarische bestemmingen in bos. Naar het oordeel van de Commissie moeten ook de volgende activiteiten in het plan-MER worden beschouwd:

- windturbines, omdat deze binnen het plangebied niet worden uitgesloten volgens het voorontwerp bestemmingsplan en de notitie R&D;
- tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen;
- fruit- en boomteelt;
- paardenhouderijen;

---

³ In de notitie R&D wordt gesuggereerd dat de watersport- en recreatiegebieden 'Gouden Ham' en 'De Schans' integraal onderdeel uitmaken van dit plan. Tijdens het bezoek van de werkgroep aan het plangebied is aangegeven waarom dat niet het geval is. Beperk de verantwoording niet alleen tot dit deel van het grondgebied van de gemeente.

- aanleg van bossen.

Beschrijf in het plan-MER hoeveel ruimte (al dan niet door middel van een wijzigingsbevoegdheid) het bestemmingsplan mogelijk maakt voor deze activiteiten en specificeer dit per deelgebied (uiterwaarden, oeverwallen en komgebieden). Geef in het plan-MER duidelijk aan wanneer en onder welke voorwaarden gebruik gemaakt kan worden van ontheffingen en de wijzigingsbevoegdheid.

3.2 Alternatieven en milieugebruiksruimte

De gevolgen van de uitbreiding van kleinschalige recreatie en van intensieve veehouderij zijn, los van het plan-MER, al getoetst aan de Nb-wet (Voortoets). De Voortoets maakt duidelijk dat significant negatieve gevolgen van deze activiteiten voor sommige habitattypen en soorten niet zijn uit te sluiten. Bijgevolg moeten de haalbaarheid en eventueel benodigde randvoorwaarden voor het plan beter in beeld worden gebracht. Voor het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden voor het bestemmingsplan binnen de wettelijke en beleidskaders raadt de Commissie aan de milieugebruiksruimte nader uit te werken. Dat kan aan de hand van de volgende systematiek:

- 1) Bepaal de omvang van de ruimte die er is voor een toename van de milieubelasting. Die ruimte wordt enerzijds bepaald door de heersende milieubelasting en anderzijds door gemeentelijk beleid als resultaat van politieke afweging en door wet- en regelgeving.
- 2) Breng de behoefte in beeld aan uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van activiteiten met milieueffecten zoals intensieve veehouderij, rundveehouderij en niet-agrarische activiteiten. Onderzoek ook de technische mogelijkheden om de effecten ervan in de hand te houden.
- 3) Bepaal aan de hand hiervan de verwachte toe- en/of afname van bijvoorbeeld de emissie van stikstofverbindingen en van geur en fijn stof als de gewenste uitbreidingen of vestigingen gerealiseerd zouden worden.
- 4) Geef aan welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan, op basis van de beschikbare ruimte, de reële behoefte en de toe- en afname in milieubelasting.
- 5) Wanneer blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden. Als die onvoldoende effect hebben, moeten gewenste ontwikkelingen worden bijgesteld, rekening houdend met de samenhang tussen en het relatief belang van de gestelde doelen.

De milieugebruiksruimte is ook van belang voor toekomstige bestemmingsplanuitwerkingen: nieuwe ontwikkelingen kunnen dan individueel getoetst worden aan de voor dit bestemmingsplan reeds in beeld gebrachte milieugebruiksruimte. Bij het bepalen van de milieugebruiksruimte dient niet alleen aandacht besteed te worden aan de factoren zoals vermeld in de Voortoets, maar ook aan:

- de huidige of gewenste cultuurhistorische, landschappelijke en ruimtelijke kwaliteiten en waarden, zoals de openheid van het komgebied;
- de randvoorwaarden door geur- of geluidsgevoelige objecten;

- de bijdrage van recreatiedruk afkomstig uit de omliggende recreatiegebieden aan de druk die vanuit het plangebied zelf ontstaat.

De Commissie adviseert om het MER niet te beperken tot een scenario- of gevoeligheidsanalyse zoals is voorgesteld in de notitie R&D. De beschikbare ruimte kan namelijk op verschillende manieren worden ingevuld. Ieder invulling kan heel andere consequenties hebben voor de omgeving. Zo zal het beplanten van grote oppervlakken met bos het landschap nadrukkelijk beïnvloeden en zal volledig benutten van de planologisch beschikbare ruimte voor intensieve veehouderij bijvoorbeeld leiden tot een hoge belasting van de omgeving met stikstof. Uiteindelijk moet de analyse resulteren in de beschrijving van een haalbaar voorkeursalternatief, dat scherp aangeeft welke ontwikkelingen gefaciliteerd kunnen worden (zoals grondgebonden rundveehouderij of intensieve veehouderij) zonder dat ongewenste bijeffecten optreden, zoals aantasting van het landschap of toename van stikstofdepositie op de daarvoor gevoelige uiterwaarden.

3.3 Referentiesituatie

Zoals is aangegeven in hoofdstuk 4 van de notitie R&D vormen (milieueffecten van) de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER. Hiermee moeten het voornemen en de alternatieven worden vergeleken. Het is belangrijk om een goed beeld te krijgen van de referentiesituatie: hierdoor wordt bepaald welke milieuruimte er nog is voor verdere ontwikkelingen. De Commissie adviseert om de gehanteerde referentiesituatie goed te onderbouwen vanuit de huidige situatie. De beschrijving die in hoofdstuk 4 van de notitie R&D van de referentiesituatie is gegeven, dient naar het oordeel van de Commissie als volgt te worden aangevuld of aangepast:

- Benader bij het beschrijven van de huidige situatie de daadwerkelijk aanwezige dierenaantallen zo goed mogelijk door bijvoorbeeld eigen inventarisatiegegevens of recente CBS-cijfers te gebruiken.
- De inhoud en de werking van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) was nog niet bekend bij het opstellen van dit advies. Bijgevolg kan de PAS niet worden beschouwd als onderdeel van generieke beleidsontwikkelingen. Dat is bijvoorbeeld wel het geval voor het Besluit Huisvesting. Als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, adviseert de Commissie om na te gaan wat de PAS betekent voor de alternatieven en de milieueffecten van het voornemen.

Beargumenteer waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel van het voornemen.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen / milieugevolgen van de ontwikkelingen in het plan

Beschrijf in het plan-MER niet alleen de m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten maar alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten, die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt. Ook eventuele functiewijzigingen in het plangebied kunnen van belang zijn voor de bepaling van de milieugevolgen van het voornemen. Beschrijf in ieder geval de milieugevolgen van de activiteiten die het nieuwe bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt, inclusief mogelijke ontheffingen, wijzigingsbevoegdheden en vrijstellingen (worst case scenario). Dat is nodig om het plan te kunnen toetsen aan normen en beleid.

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten -waar relevant- ook cumulatief in beeld.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij de depositie van verzurende en vermestende stoffen en recreatiedruk op kwetsbare natuur) de effecten, waar mogelijk, kwantitatief. Geef als dat relevant is, bandbreedtes, leemten in kennis en onzekerheden in de effectbeschrijving weer.

4.2 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. Voor een deel van de beschermde natuurwaarden is al vooronderzoek uitgevoerd in de vorm van een Voortoets.

Geef in de eerste plaats de status en ligging aan (bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden, Ecologische Hoofdstructuur of beschermd natuurmonument) van zowel de natuurwaarden binnen als buiten het plangebied die door het voornemen kunnen worden beïnvloed. Gebruik daarbij duidelijk en leesbaar kaartmateriaal. De Commissie adviseert om ook niet beschermde natuurwaarden binnen het plangebied in beeld te brengen.

Gebiedsbescherming:⁴ Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal'

Uit de Voortoets is geconcludeerd dat een Passende beoordeling moet worden opgesteld. Deze moet herkenbaar zijn opgenomen in het MER. Onderzoek in de Passende Beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat de plannen de natuurlijke kenmerken niet aantasten. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als

---

⁴ Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/leefgebieden-beschermen> is uitgebreide informatie te vinden over de specifieke gebiedsbescherming

de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets⁵ met succes wordt doorlopen.

Neem relevante gebiedsinformatie over uit de Voortoets, zoals:

- de instandhoudingsdoelstellingen⁶ voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de ontwikkeling in oppervlakte en kwaliteit⁷ van habitattypen en leefgebieden voor soorten;
- de ontwikkeling in populatieomvang van soorten aan de hand van meerjarige trends;
- de heersende achtergrondconcentratie van verzurende en vermestende stoffen;
- de kritische depositiewaarden (KDW) van gevoelige habitattypen voor stikstof;
- de gevoeligheid van soorten en habitats voor verstoring, vermesting en verzuring.

Maak ook de oorzaken van die ontwikkelingen en van de bestaande knelpunten inzichtelijk.

Verzuring en vermesting

Bepaal:

- de deposities die optreden op de verschillende gebieden (en indien relevant de locaties van gevoelige habitattypen in de gebieden) als de maximale mogelijkheden van de planalternatieven zouden worden gebruikt;
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities voor de natuur en de gevolgen die deze depositie heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen.

Geef aan of door cumulatie van de mogelijkheden van het bestemmingsplan met andere plannen of activiteiten buiten het plangebied een (verdere) overschrijding ontstaat van de KDW. Ga in op de locaties waar de KDW toe- dan wel afneemt in vergelijking met de huidige situatie.⁸ Daarmee kan worden afgewogen of een zonerings van activiteiten in nabijheid van natuurgebieden gewenst is. Geef aan welke emissie- en depositiebepalende maatregelen genomen kunnen worden en hoe het plan zich verhoudt tot de (in ontwikkeling zijnde) beheerplannen voor het Natura 2000-gebied.

Andere effecten

In de Voortoets zijn ook een aantal andere aspecten dan stikstofdepositie en andere activiteiten dan veehouderijen als relevant voor het Natura 2000-gebied aangemerkt. De Commissie onderschrijft deze selectie van aspecten en activiteiten.

---

⁵ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

⁶ Op dit moment lopen procedures om Natura 2000-gebieden (opnieuw) aan te wijzen. Hiervoor worden eerst ontwerp-aanwijzingsbesluiten genomen en vervolgens definitieve aanwijzingsbesluiten. In het MER kan uitgegaan worden van de concept-instandhoudingsdoelstellingen uit de ontwerp-aanwijzingsbesluiten. In de (concept)beheerplannen worden deze per gebied uitgewerkt in omvang, ruimte en tijd.

⁷ Zie voor een kenschets, definitie en kwaliteitseisen van habitattypen en de ecologische vereisten van soorten de profielendocumenten van LNV.

⁸ Want voor de Passende beoordeling geldt de huidige situatie als referentiesituatie.

Gebiedsbescherming: Provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS)

Bepaal voor de (P)EHS wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt in een toetsingskader⁹. Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

Soortenbescherming¹⁰

Beschrijf in een quick scan welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.¹¹ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten¹² en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats.¹³ Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Ruimtelijke kwaliteit

In de structuurvisie en de NvU vormen de aanwezige landschappelijke structuren en daaraan gekoppelde cultuurhistorische waarden het aangrijpingspunt voor het onderbrengen van gewenste ontwikkelingen in het plangebied. Beschrijf deze structuren, zoals het wederopbouwgebied en het Belvédèregebied, hun waarde en de achtergronden voor het kiezen van de landschappelijke structuur als aangrijpingspunt. Ontwikkel aan de hand hiervan een toetsingskader dat de mogelijkheid biedt om op verschillende schaalniveaus de invloed van de geplande ontwikkelingen te beoordelen. Geef aan hoe toepassing van het kader leidt tot behoud en versterking van te beschermen waarden en van de samenhang ertussen.

Geef aan waar en hoe negatieve effecten op deze waarden via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of beperkt. Dit kan bijvoorbeeld door regels voor de inpassing van bouw-mogelijkheden om de beleving van het landschap te verbeteren en de kwaliteit te verhogen. Ga daarbij in op:

---

⁹ Per provincie is een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld, passend binnen de Nota Ruimte en de Spelregels EHS.

¹⁰ Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/planten-en-dieren-beschermen> is uitgebreide informatie te vinden over soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹¹ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrictlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels. Houd er rekening mee dat de nesten van vijftien vogelsoorten (met name roofvogels en uilen) jaarrond beschermd zijn waardoor een ontheffingsverplichting aan de orde kan zijn.

¹² Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹³ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

- de negatieve effecten op bestaande landschappen (en hoe deze effecten te mitigeren),¹⁴ zoals de aantasting van bestaande houtwallen door nieuwe bouwblokken;
- de kansen om landschapskwaliteiten te verhogen of nieuwe toe te voegen.¹⁵

De Commissie adviseert om met kaartmateriaal inzicht te geven in de ligging van waarden.

4.4 Leefomgeving

4.4.1 Verkeer

Beschrijf de mogelijke gevolgen van ontwikkelingen die leiden tot meer verkeer — zoals woningbouw, ontwikkelingen in de recreatiegebieden De Schans en Gouden Ham, verruimen van de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen en kleinschalige verblijfsaccommodaties — voor het aantal verkeersbewegingen en de verkeersveiligheid op smalle buitenwegen.

4.4.2 Luchtkwaliteit

Geef in het MER aan wat de effecten op de luchtkwaliteit kunnen zijn als het voornemen of de alternatieven worden uitgevoerd. Gezien de activiteiten die het bestemmingplan mogelijk maakt, moet hierbij in ieder geval aandacht worden besteed aan de concentraties fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂. Geef aan of op verblijfslocaties in het plangebied een overschrijding van de grenswaarden kan optreden. Indien die kans reëel is (of als er al overschrijdingen zijn), dan is voor die locaties een nadere, kwantitatieve analyse aan te bevelen.

Eenvoudige berekeningen of kwalitatieve informatie volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden. Als er knelpunten zijn of ontstaan of als er belangrijke concentratiewijzigingen¹⁶ optreden, kunnen berekeningen worden gebruikt die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Presenteer de resultaten van de berekeningen dan in de vorm van contourenkaarten en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.

4.4.3 Geluid

Beschrijf de geluidhinder in de huidige situatie, in relatie tot de geldende richt- en grenswaarden, en geef aan of en waar zich op dit ogenblik knelpunten voordoen.

---

¹⁴ Voorbeelden van aandachtspunten: omvang, hoogte, geleding en oriëntatie van gebouwen en een passend gebruik van (nieuwe) landschapselementen als bosjes, singels en wallen om grootschalige bebouwing in te passen in het bestaande landschap.

¹⁵ Voorbeeld: gebruikmaken van bestaande en/of nieuwe landschapselementen (beplante zandwegen, waterlopen, bosjes en singels etc.) om een nieuw groen raamwerk te maken (voor recreanten en bewoners) waarbinnen de nieuwe ontwikkelingen (gebouwen, verkeer) worden ingepast. Een beeldkwaliteitplan kan hierbij behulpzaam zijn.

¹⁶ Richtinggevend hierbij is het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (Stb. 440, 2007).

Beschrijf aan de hand van de gebruiksmogelijkheden die het bestemmingsplan voor windturbines biedt, de aard en omvang van de hinder door geluid en slagschaduw en de wijze waarop de hinder wordt ingepast en beheerst.

4.4.4 Geur

De Commissie adviseert inzicht te geven in (de cumulatie van) de geurbelasting, het aantal geurbelaste gevoelige bestemmingen en de geurhinder. Geef weer welke milieugebruiksruimte er voor de geurbelasting en geurhinder aanwezig is voor de verschillende gebiedscategorieën. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus zodat duidelijk wordt waar er een toe- of afname is. Betrek hierbij ook eigen geurbeleid en het geurbeleid van de omliggende gemeenten, dat mogelijk van invloed kan zijn op de eigen gemeente. De Commissie adviseert om bij de uitwerking van de cumulatieve geurhinder gebruik te maken van bijlagen 6 en 7 van de "Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij".¹⁷

4.4.5 Gezondheid

Ga in op de volksgezondheid in het gebied en de mogelijke (cumulatieve) effecten van geluid, geur en luchtkwaliteitverandering door de alternatieven hierop.

Beschrijf, als een aanzienlijke groei van niet-grondgebonden veehouderij mogelijk wordt gemaakt, de risico's met betrekking tot zoönosen,¹⁸ zoals MRSA en Q-koorts. Ga vooral in op de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.¹⁹ Besteed aandacht aan het rapport "Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op omwonenden: onderzoek naar potentiële blootstelling en gezondheidsproblemen".²⁰

4.5 Bodem en water

Geef in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied of verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen en vice versa. Beschrijf in het MER de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, op de geomorfologie en op de kwantiteit en de kwaliteit van het oppervlakte- en het grondwater. Besteed daarbij ook aandacht aan de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op de opper-

---

¹⁷ InfoMil, aanvulling van 1 mei 2007, op de Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij van de versie 1.0, 6 maart 2007.

¹⁸ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

¹⁹ De GGD West Brabant heeft een informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid samengesteld. Hier gaat de GGD in op mogelijke risico's van de huidige veehouderij en van schaalvergroting en hoe deze risico's geminimaliseerd kunnen worden (<http://www.ggd Kennisnet.nl/thema/zoönosen/dossiers/135>).

²⁰ Dit rapport is verschenen op 7 juni 2011 en opgesteld door: het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van de Universiteit Utrecht, het Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD'en Brabant/Zeeland.

vlaktewaterkwaliteit. Als blijkt dat een effectbeschrijving van de alternatieven op (een van deze) punten niet relevant is, licht dan toe waarom dit zo is.

De Commissie adviseert om de voor de m.e.r. relevante resultaten van de watertoets in het MER op te nemen. Geef aan in hoe afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden. Als in het plangebied opgaven vanuit het waterbeleid moeten worden ingevuld, maak dan ook de effecten van deze opgaven inzichtelijk.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in kennis' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Monitoring en evaluatie

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven (of bijvoorbeeld voldoende afname van depositie wordt bereikt) en de ambities van de plannen gehaald worden.

Het is belangrijk om daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied, en in het bijzonder die van de depositie, worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde depositiewaarde niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk. Beschrijf in het MER hoe de gemeente invulling gaat geven aan de monitoring en evaluatie.

5.2 Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de recreatie- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de ligging van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied;
- de situering en status van landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente West Maas en Waal

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente West Maas en Waal

Besluit: vaststellen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorieën C14/D14 en passende beoordeling

Activiteit: de gemeente West Maas en Waal herzielt haar bestemmingsplan buitengebied

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Waalkanter van 16 mei 2012

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 17 mei t/m 27 juni 2012

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 2 mei 2012

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 9 juli 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ir. J.J. Bakker

W. Foppen

Dr. J. Lembrechts (secretaris)

Prof.dr.ir. R. Rabbinge (voorzitter)

R. Vrolijk

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Plan-MER bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal. Notitie reikwijdte en detailniveau. Oranjewoud, Oosterhout, 1 mei 2012
- Voortoets Buitengebied West Maas en Waal. Oranjewoud, Oosterhout, 1 mei 2012
- Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied West Maas en Waal 2012. Oostzee stedenbouw, Arnhem, 19 januari 2012
- Visie en toetsingskader Gouden Ham/De Schans. SAB, Arnhem (27 januari 2012)
- voorontwerp bestemmingsplan NL.IMRO.0668.BUIWestMenW-VO01, 13 mei 2012 (ruimtelijkeplannen.nl)

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Bestemmingsplan buitengebied West Maas en Waal

ISBN: 978-90-421-3564-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

